

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Water & Maritime

Aan: Amvest
Van: R. H.
Datum: 28 augustus 2023
Kopie: M.Z, F.H & M.K
Ons kenmerk: BF5632-RHD-XX-XX-ME-EO-0003
Classificatie: Projectgerelateerd
Gecontroleerd door A. d. W.

Onderwerp: Oplegnotitie Wet natuurbescherming onderdelen gebiedsbescherming houtopstanden en planologische gebiedsbescherming.

---

1 Inleiding

Gewijzigde activiteiten en nieuwe bedrijfsvestigingen van o.a. KEMA hebben geleid tot leegstand van gebouwen op het KEMA-terrein de Hes. Hierdoor is het voornemen ontstaan voor herontwikkeling van het gebied rondom het voormalige zuidelijk deel van het “Kema-terrein”. Dit terreindeel ligt deels op grondgebied van de gemeente Arnhem en deels op grondgebied van de gemeente Renkum. Dit gebied zal de komende jaren worden getransformeerd tot een hoogwaardig woon- en werkgebied. In het verleden is reeds een quickscan uitgevoerd door RHDHV in 2017. Vanwege verandering in de scope is deze quickscan in 2018 uitgebreid en in 2022 herzien (RHDHV 2018, RHDHV 2022). In deze herziende quickscan is enkel het onderdeel soortenbescherming van de Wet Natuurbescherming behandeld. Er is destijds geen update geweest van de overige onderdelen van de Wet Natuurbescherming. Dit betreft de wettelijk beschermde natuurgebieden (Natura 2000), houtopstanden en planologische beschermde gebieden (Natuurnetwerk Nederland). In deze oplegnotitie worden opnieuw beoordeeld of er negatieve effecten zijn te verwachten voor de onderdelen houtopstanden en planologische gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming.

2 Natura 2000

Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn Natura 2000-gebieden aangewezen om habitats en soorten van Europees belang te beschermen. Deze gebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor soorten en/of habitattypen. Per soort en/of habitatype is aangegeven of behoud van de huidige aantallen/arealen voldoende is of dat uitbreiding dan wel verbetering nodig is. Het is verboden om zonder vergunning een project te realiseren dat significante gevolgen kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van (de aangewezen habitattypen en -soorten van) een Natura 2000-gebied. Om na te gaan welke wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied zijn gelegen, is de Atlas Leefomgeving van de Rijksoverheid geraadpleegd (Ministerie van LNV, 2023a). Vervolgens is op basis van expert judgement een inschatting gemaakt van de effecten van de geplande ingreep in relatie tot de omliggende Natura 2000-gebieden. Dit is beoordeeld aan de hand van de storingsfactoren zoals geformuleerd in de zogenoemde Effectenindicator (Ministerie van LNV, 2023b). Vervolgens is nagegaan of en in hoeverre enige relatie te verwachten is tussen de effecten vanuit de voorgenomen ingreep en de onder de Wnb geformuleerde instandhoudingsdoelen van in deze omgeving liggende Natura 2000-gebieden. De effectenindicator zoals aangereikt door het Ministerie van Economische Zaken (Ministerie van

Economische Zaken 2017) geeft een negentiaal mogelijke effecten waarmee in ieder geval rekening moet worden gehouden ten aanzien van onder de Wet natuurbescherming beschermde waarden. Deze storingsfactoren vormen dan ook de basis voor deze toetsing. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Veluwe. Dit gebied is op circa 300 meter gelegen van het plangebied (zie Figuur 2-1).

Figuur 2-1 Ligging van het plangebied (rood omlind) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen)

De voorgenomen activiteit leidt niet tot aanvullend ruimtebeslag in en rond of versnippering van Natura 2000-gebieden en grijpt niet in op het regionale grondwater of watersystemen waar enig Natura 2000-gebied onderdeel van is. Hierdoor is geen sprake van storingsfactoren als verdroging of vernatting. Ook storingsfactoren als veranderingen door populatiedynamiek en bewuste soortensamenstelling doen zich niet voor. De afstand van de Natura 2000-gebieden tot het plangebied is dusdanig groot dat indirect negatieve effecten door geluid, licht, trillingen en optische verstoring op voorhand uitgesloten kunnen worden. Dit als gevolg van het gegeven dat emissies van geluid, licht en trillingen, door tussenliggend landgebruik als snelwegen, spoorwegen en woonfuncties, in combinatie met de afstand, ter plaatse van geen enkele Natura 2000-gebied nog waarneembaar zijn. Daarmee blijven alleen nog storingsfactoren verzuring en vermisting door atmosferische stikstofdepositie over, waarvoor geldt dat significant negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden. Deze effecten kunnen niet bij voorbaat worden uitgesloten. Een nadere toetsing mits een AERIUS-berekening is daarom vereist. In Tabel 2-1 zijn de conclusies met betrekking tot de verstoringsfactoren weergegeven.

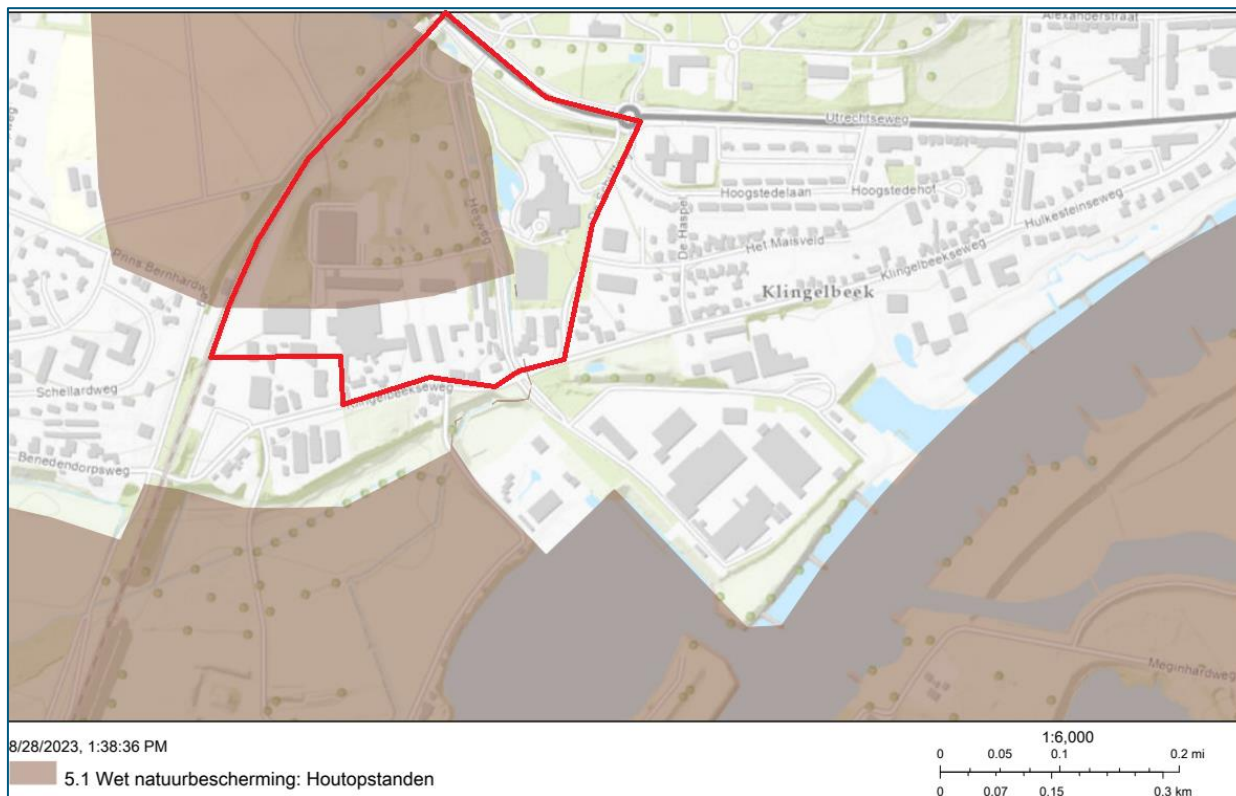
Tabel 2-1 Potentiële storingsfactoren in Natura 2000-gebieden. De storingsfactoren die mogelijk van toepassing zijn bij het voornemen zijn met rood gemarkeerd. De storingsfactoren die niet zullen optreden zijn met groen aangegeven.

Storingsfactoren							
Oppervlakteverlies	■	Verzilting	■	Verandering overstromingsfrequentie	■	Optische verstoring	■
Versnippering	■	Verontreiniging	■	Verandering dynamiek substraat	■	Verstoring door mechanische effecten	■
Verzuring door stikstof-depositie uit de lucht	■	Verdroging	■	Verstoring door geluid	■	Verandering door populatiedynamiek	■
Vermesting door stikstof-depositie uit de lucht	■	Vernatting	■	Verstoring door licht	■	Bewuste verandering soortensamenstelling	■
Verzoeting	■	Verandering stroomsnelheid	■	Verstoring door trilling	■		■

3 Houtopstanden

Op basis van de Wet natuurbescherming is het verboden om een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder een melding te doen bij gedeputeerde staten. Indien een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld moet er herplant plaatsvinden van de geveld houtopstand. De provincie hebben regels opgesteld over de herplant.

Onder een houtopstand wordt verstaan: een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Er zijn een aantal uitzonderingen, zoals houtopstanden binnen de bebouwde kom, kweekbomen en populieren en wilgen als wegbeplanting. In Figuur 3-1 is weergegeven welke gebieden vallen onder de beschermde houtopstanden.

Figuur 3-1 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van beschermde houtopstanden (rood gearceerd).

Het plangebied ligt deels buiten de bebouwde kom. Dit betreft het gedeelte van het plangebied gelegen in de Gemeente Renkum. Voor dit deel van het gebied is het onderdeel houtopstand voor rooiwerkzaamheden van toepassing. Voor rooiwerkzaamheden in het rood gearceerde gebied binnen het plangebied geldt een meldings- en herplantingsplicht indien de rooiwerkzaamheden vallen onder de volgende voorwaarden:

- Het betreft meer dan 10 are.
- Het betreft meer dan 20 bomen in een rijbeplanting.

Het totale gebied waarbinnen rooi werkzaamheden plaats vinden betreft circa 18 are. Afhankelijk van de hoeveelheid rooiwerkzaamheden is er sprake van meldingsplicht.

Indien dit het geval is gelden de volgende verplichtingen

- Er dient minimaal 6 weken voor kapwerkzaamheden melding te worden.
- Er dienen binnen 3 jaar vervangende bomen te worden herplant op dezelfde locatie

4 Natuurnetwerk Nederland

Het ruimtelijk beleid voor Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur, is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en het effectief functioneren van ecologische verbindingzones. De bescherming van deze waarden vindt plaats door toepassing van een specifiek afwegingskader: het zogenaamde “nee, tenzij”-regime. Dat betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade

gecompenseerd worden. Hiervoor is goedkeuring (of een verklaring van geen bezwaar) van Gedeputeerde Staten vereist. De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland zijn gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze zijn te vinden in het “Natuurbeheerplan”. In geval van Natuurnetwerk Nederland hoeft in beginsel geen rekening gehouden te worden met externe werking, zoals wel het geval is voor de Natura 2000-gebieden. Echter, Gedeputeerde Staten zijn vrij hiervan af te wijken. In Gelderland is dit volgens de Omgevingsverordening Gelderland januari 2023 niet het geval.

De ligging van het plangebied ten opzichte van gebieden die zijn opgenomen in Natuurnetwerk Nederland is weergegeven in Figuur 4-1. Provincie Gelderland maakt binnen Natuurnetwerk Nederland een onderverdeling in het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Uit Figuur 4-1 blijkt dat de Slijpbeek onderdeel uitmaakt van Natuurnetwerk Nederland. De wezenlijke waarden en kenmerken van de Slijpbeek zijn als volgt samen te vatten (Provincie Gelderland, 2017b):

- Beek en Bron (N03.01); Betreft de Slijpbeek parallel aan de Hesweg

Figuur 4-1 Ligging projectgebied ten opzichte van het Gelders natuurnetwerk (NNN) (Bron Omgevingsverordening Provincie Gelderland).

De Slijpbeek is te typeren als een laaglandbeek. Laaglandbeken zijn langzaam stromende, vaak vrij brede beken, met een regelmatige waterafvoer. Ze komen onder meer voor in vrij vlakke zandgebieden en de grote glaciale bekkens. Laaglandbeken ontsprongen vaak in hoogveen, heide of laagveen. Duidelijk herkenbare bronnen ontbreken vaak. In de laaglandbeken komen zeer rustige stukken voor, waar slib en zand afgezet wordt, plaatselijk komt wat grover zand of fijn grind voor (Natuurkennis. 2017). De beekzone van de Slijpbeek vormt een belangrijke landschappelijke drager die de Veluwe en uiterwaarden met elkaar verbindt. De Slijpbeek loopt via landgoedbos van de Veluwe zoom door het parklandschap van de Hes naar het open en natuurlijke landschap van de uiterwaarden. De Slijpbeek wordt op de Hes begeleid door een monumentale laan en aan de oostzijde door een beboste steilrand. De beekzone heeft op de Hes een tuinachtige inrichting (Gemeente Arnhem. 2016). De Slijpbeek heeft momenteel de bestemming water en de oevers hebben bestemming groen. In het toekomstige bestemmingsplan voor de herontwikkeling van de Hes blijven deze bestemmingen gehandhaafd.

Er zijn geen grootschalige herinrichtingen voorgenomen ten opzichte van de Slijpbeek. De dempen vijverpartij maakt geen deel uit van het aangewezen NNN-gebied. Het noordelijke gedeelte van de Slijpbeek wordt terug bovengronds gebracht. Daarnaast wordt lokaal waar de mogelijkheid is de oever verlaagd. Dit ter verbetering van de toegang tot het water voor fauna en het versterken van de beleving van de Slijpbeek. Hiermee blijft de functionaliteit van de Slijpbeek intact. De wezenlijke waarden van de Slijpbeek worden door de werkzaamheden niet aangetast. Het terug bovengronds brengen de Slijpbeek versterkt daarnaar de ecologische waarde van de beek en de waarde die de beek kan hebben als ecologische verbinding. Omdat negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken bij voorbaat zijn uit te sluiten is een 'Nee-tenzij' toets niet vereist.

5 Conclusie

Natura 2000

De voorgenomen werkzaamheden en toekomstig inrichting leiden mogelijk tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Een nadere beoordeling met een AERIUS-berekening is vereist. Andere effecten dan stikstofdepositie zijn op basis van de afstand van het projectgebied tot Natura 2000-gebied bij voorbaat uitgesloten.

Houtopstanden

Een deel van het plangebied is gelegen binnen de gebieden aangewezen als beschermde houtopstand binnen de Wet natuurbescherming. Indien hier meer dan 10 are of 20 bomen in lijnbeplanting worden geroid dient een melding gedaan te worden bij de Provincie Gelderland en geldt er een herplantingsplicht.

Natuurnetwerk Nederland

De beoogde herontwikkeling van de Hes heeft geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland gebied. De Slijpbeek onderdeel van het NNN blijft behouden en de kwaliteit van de beek wordt verbeterd door het bovengronds halen van het noordelijk deel. Omdat negatieve effecten zijn uitgesloten is een 'Nee-tenzij' toets niet vereist.

Literatuur

Gemeente Arnhem. (2016). Ambitiedocument Arnhems Buiten. Gemeente Arnhem. Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en voedselkwaliteit (2023a), informatie over de ligging en begrenzing van verschillende Natura 2000-gebieden via: <https://www.natura2000.nl/>

Ministerie van Landbouw, Natuur en voedselkwaliteit (2023b), informatie mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden via:
<https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>

Natuurkennis (2017)

<http://www.natuurkennis.nl/index.php?hoofdgroep=2&niveau=2&subgroep=102&subsubgroep=1005>

Provincie Gelderland (2023) Omgevingsverordening Gelderland.

Provincie Gelderland (2023) Geoportaal opgehaald op 23:8:2023
[Natuurregels in Gelderland](#),

RHDHV (2017). Risicoanalyse Natuur – Arnhems Buiten.

RHDHV (2022). Quick Scan Flora en Fauna Arnhems Buiten.

ZUS (2023). De Hes Stedenbouwkundig plan. Versie mei 2023